

ינואר 2010

קורות חיים ורשימת פרסומים

א. קורות חיים

1. פרטים אישיים

שם: פינחס דוד מנדל
מקום ותאריך לידה: וושינגטון הבירה, ארה"ב; 6 במאי, 1953
תאריך עליה: 23 באפריל, 1979
מצב משפחתי: נשוי + 4
נתינות ומס' ת.ז.: ישראל, ארה"ב; ת.ז. 01126120-3
כתובת מגורים קבועה: רח' הפורצים 12, ירושלים 93662
מס' טלפון: 0545984192; 02-5660885
כתובת וטלפון המשרד: מכון שכטר למדעי היהדות, ת"ד 16080, ירושלים 91160 (-02-6790755)
כתובת אלקטרונית: PMANDEL@SCHECHTER.AC.IL
פקסימיליה: 02-5672105

2. פרטים בדבר השכלה גבוהה

1983-96 האוניברסיטה העברית בירושלים, החוג לספרות עברית, מדור למדרש ואגדה:
דוקטור לפילוסופיה (Ph.D.) [1998]
1976-83 האוניברסיטה העברית בירושלים, החוג לספרות עברית, מדור למדרש ואגדה:
מוסמך (בהצטיינות) [1983]
1976-79 האוניברסיטה העברית, בי"ס לחינוך: תעודת הוראה (מתימטיקה/פיסיקה)
[1980]
1975-76 ישיבת הר-עציון, אלון שבות
1970-75 Massachusetts Institute of Technology, Dept. of Physics: B.Sc. / M.Sc.
[1976]
1972-73 האוניברסיטה העברית בירושלים, בי"ס לתלמידי חו"ל, התוכנית החד-שנתית

3. דרגות אקדמיות וקביעות במוסדות להשכלה גבוהה

תאריכים	שם המוסד והמחלקה	הדרגה
2006-2010	מכון שכטר למדעי היהדות, ירושלים	מרצה בכיר
1999-2006	אוניברסיטת חיפה, החוג לספרות עברית והשוואתית	מרצה
1998-99	אוניברסיטת חיפה, החוג לספרות עברית והשוואתית	מדריך דוקטור
1992-95	האוניברסיטה העברית, החוג לספרות עברית	מורה עוזר ג'
1987-90	האוניברסיטה העברית, החוג לספרות עברית	מדריך
1983-87	האוניברסיטה העברית, החוג לספרות עברית	אסיסטנט
משרות אורח		
1997-98	The Jewish Theological Seminary of America,	Visiting Assistant
	Prof.	
	Dept. of Talmud and Rabbinics	
1996-97	The Jewish Theological Seminary of America,	Visiting Instructor
	Dept. of Talmud and Rabbinics	

Research Fellow	Center for Judaic Studies at the University of Pennsylvania (formerly: Annenberg Research Institute)	1995-96
מורה מן החוץ	אוניברסיטת הנגב ע"ש דוד בן-גוריון, החוג לספרות עברית	1991-92

תפקידים במנהל האקדמי של אוניברסיטאות .4

5. **תפקידים ופעילויות מקצועיות אחרות מחוץ לאוניברסיטה**

מרכז של הכנס הבינאוניברסיטאי השביעי לחקר הספרות העברית, שהתקיים באוניברסיטה העברית בירושלים, כ"ב-כ"ד בניסן תש"ן (17-19 באפריל 1990).
 חבר בוועדה המארגנת של הקונגרס העולמי הארבעה-עשר למדעי היהדות, חטיבה ג: ספרות חז"ל ומשפט עברי (2003—2005)

6. **השתתפות פעילה בכינוסים מדעיים**

<u>נושא</u>	<u>מקום ומועד</u>	<u>הכינוס ההרצאה או הדיון</u>
גלגולים וגליונות: עיון בגלגוליה של משנה אחת	אונ' תל-אביב, ינואר 1990	יום עיון בנושא 'חקר מדרשי האגדה' (החוג לתלמוד, אונ' תל-אביב)
'עליו מפרש בקבלה': בין היסטורי לקשר טקסטואלי במדרש הכתובים של	האונ' העברית, יוני 1993	הקונגרס העולמי האחד-עשר קשר למדעי היהדות התנאים
אגדות החורבן: בין בבל לארץ-ישראל	אונ' ניו-יורק, פברואר 1996	'א"י והתפוצות בתקופת הבית השני, המשנה והתלמוד' (מרכז שזר והמח' למדעי היהדות באונ' ניו-יורק - NYU)
האונ' העברית, ינואר 1997	Second International Symposium The Sources of Knowledge	of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Related Literature (Hebrew U.) Metaphor
in Qumran and in Literature: A Study Evolution of a	Rabbinic of the	
"חלוני שקפים אטמים": מחלון שקוף לחלון אטום במדרש הכתובים	אונ' תל-אביב, דצמבר 1998	'הרמנויטיקה וטקסטים עבריים' (החוג לפילוסופיה יהודית, אונ' תל-אביב)
ה'סיומא' כמוסד לקביעת נוסח התלמוד הבבלי	אונ' בר-אילן, אפריל 1999	הכנס השנתי של המח' לתלמוד, אונ' בר-אילן, בנושא 'לחקר סוגיות הבבלי - עריכה, נוסח ומקבילות'
על הספדים ותנחומי אבלים בארץ-ישראל הביזנטית	מכון ון ליר, ירושלים, יוני 1999	ערב עיון לרגל הוצאת הספר 'שירת בני מערבא' (המכון למדעי היהדות, האונ' העברית)
בית מורשה, י-ם, דצמבר בין תנאים ואמוראים	1999 לחקר התפתחות המדרש:	הכנס השנתי השני לחקר מחשבת חז"ל, המכון לחקר מחשבת חז"ל (בית מורשה בירושלים)
הקריאה לאברהם: לידתו של מוטיב והתפתחותו	אונ' חיפה, מאי 2000	'הסיפור במקרא כנושא מסר', יום עיון של החוג למקרא, אוניברסיטת חיפה
על הספר ר' יהודה הנשיא: דיוקנו של מנהיג	אונ' חיפה, מאי 2000	יום עיון לכבוד פרופ' עפרה מאיר אונ' חיפה, מאי 2000 (החוג לספרות עברית והשוואתית, במסורות)

ארץ-ישראל ובבל, של ע'

אוניברסיטת חיפה)
מאיר

אונ' ניו-יורק (NYU),

Creation and Composition

הסיפור בתלמוד הבבלי

פברואר 2003

כנס לתרומת ה'סתמאים'

לאגדה בתלמוד הבבלי

יהדות אחת או כמה
'יהדויות' בעת העתיקה:
מצב המחקר

בית ספר קיץ במדעי היהדות המכון ללימודים מתקדמים
האוניברסיטה העברית

מאי 2003

'When a Scribe is Not a Scribe: A Second Look at the Enochic Scribal Traditions', הכינוס הבינלאומי השנתי העשירי של מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה, האוניברסיטה העברית בירושלים, ינואר 2005

'מי היו "הולכי בית המדרש"? על תפקידו הציבורי של בית המדרש הקדום', הקונגרס העולמי הארבעה-עשר למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים, אוגוסט 2005

2006 'בין עריכת מסורות למסירת ערכים: לגלגולי מסורות אגדיות ולשאלת התהוות החיבור בספרות חז"ל', הכנס הבינלאומי של המחלקה לתלמוד בנושא 'נוסח, מסירה ועריכה: תהליכים היסטוריים וספרותיים בהתהוות ספרות חז"ל', אוניברסיטת בר-אילן, אייר (מאי) תשס"ז

2007 'האם תקופת הסופרים סימנה שלב חדש בהתהוות המדרש? על טקסט, הרמנויטיקה והיסטוריוגרפיה', הכינוס הבין-אוניברסיטאי ה-כ"ב לחקר הספרות העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים, אייר (מאי) 2007

'Is There a Text in This Midrash? Biblical Exegesis during the Second Temple and Early Rabbinic Periods – A Quest', הכינוס הבינלאומי השנתי האחד-עשר של מרכז אוריון לחקר מגילות מדבר יהודה בנושא 'גישות חדשות בחקר פרשנות המקרא בימי הבית השני ובנצרות הקדומה', האוניברסיטה העברית, יוני 2007

2009

'Legal Midrash Between Hillel and Rabbi Akiva: Did 70 CE Make a Difference?', 'סכוליון' – מרכז למחקר רק תחומי בלימודי היהדות, מכון מנדל למדעי היהדות, קבוצת מחקר 'על דת המקום ועל דת הקהל', כנס בינלאומי בנושא "האמנם פתחה שנת 70 לספירה עידן חדש? על יהודים ויהדות לפני החורבן ואחריו", האוניברסיטה העברית בירושלים, 6 בינואר 2009

'Was Rabbi Akiva a Martyr? Palestinian and Babylonian Influences in the Development of a Legend,' International Meeting of the Society of Biblical Literature, Session on "Palestine and Babylon: Two Jewish Late Antique Cultures and their Interrelation," Rome, July 2, 2009

'עריכה בתר עריכה: להתהוותו של קובץ הפתיחות במדרש איכה רבתי', הקונגרס העולמי ה-15 למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים, 4 באוגוסט 2009

- 1984** 'נוסח וסגנון בסיפורי האגדה: עיון טקסטואלי וספרותי', הסמינריון המחלקתי לתלמוד, אוניברסיטת בר-אילן, מרץ 1984
- 1989** 'שיבוצים ושיפוצים בנוסחאות איכה רבתי', הסמינריון המחלקתי לתלמוד, האוניברסיטה העברית בירושלים, מאי 1989
- 1992** 'בין פירוש למדרש: על התודעה ההרמנויטית של חז"ל', הסמינריון המחלקתי לתלמוד, אוניברסיטת בר-אילן, פברואר 1992
- 1994** 'על החיים שמעבר למלים: מהרהוריו של פילולוג', הרצאה לכבוד קבלת פרס כ"ץ, החוג לספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים, 1994
- 1995**
Between Byzantium and Islam: The Transmission of the Jewish Book in the Byzantine and Early Islamic Periods', Seminar Lecture at the Center for Judaic Studies, U. of Pennsylvania, November 1995
- 1996**
"Textual Criticism: From Handmaiden to Mistress", Guest Lecture at the Jewish Theological Seminary of America, New York, March 1996
"Recording the Oral, Reciting the Written: Transformations of a Rabbinic Text", Colloquium in Judaic Studies: Learning and Literacy in the Jewish Tradition, University of Pennsylvania, May 1996
"Meaning in Midrash: Reading the Rabbis, Reading the Bible", Penn Lectures in Judaic Studies, Philadelphia, May 1996
- 1998** 'פותרים לזכות בדיני נפשות: לתיאור של שלב עקרוני בסדרי הדין', הסמינריון המחלקתי לתלמוד, אוניברסיטת בר-אילן, דצמבר 1998
- 1999** "Midrashic Exegesis and its Precedents in the Dead Sea Scrolls", Invited lecture, Joint Session, Qumran and Early Rabbinic Judaism, Annual Meeting of the Society of Biblical Literature, Boston, November 1999
- 2000** 'ארץ-ישראל במחשבת חז"ל - סקירת מחקר', כנס שנתי שלישי בנושא 'ארץ-ישראל והמקום הקדוש במחשבת חז"ל', בית מורשה בירושלים, 27-29 בדצמבר, 2000
- 2001** 'לפתרון תעמולת המסירה הכפולה של מדרש איכה רבתי לאור קטעי הגניזה', מושב מיוחד מוקדש למפעל פרידברג לפרסום הגניזה, הקונגרס העולמי השלושה-עשר למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים, אוגוסט 2001
- 2003**
"What is *Midrash Torah*? Teaching and Interpretation at Qumran in the Light of Rabbinic Usage", Eighth International Symposium of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls, Hebrew University, January 2003
- 2004** שנילושו בככר הלחם: דיון לכבוד ספרה של גלית חזן-רוקם, הכנס הבין-אוניברסיטאי ה-כ"ג לחקר הפולקלור על הנושא "נשים ונשיות", אוניברסיטת חיפה, אייר (מאי) תשס"ד

2005 "דורשין לשון הדיוט": בין הרמנויטיקה למשפט במדרש חכמים', הרצאה לקבלת פרס ע"ש א"ש רוזנטל במחקר התלמוד, האוניברסיטה העברית, שבת (פברואר) תשס"ו

2009 "מי יודע פשר דבר": הרהורים על התודעה הפרשנית בפשרי קומראן ובמדרשי חז"ל", ערב עיון לרגל צאת הספר "מגילות קומראן: מבואות ומחקרים" בעריכת מנחם קיסטר, יד יצחק בן צבי, ירושלים, 7 במאי 2009

8. מלגות, פרסים, מענקי מחקר וכו'

2013—2009	מענק מחקר מטעם הקרן הלאומית למדע, האקדמיה הישראלית למדעים
2006	פרס על שם א"ש רוזנטל למחקר התלמוד, החוג לתלמוד, האוניברסיטה העברית
2005—2004	Harry Starr Research Fellow, Center for Jewish Studies, Harvard University
1999—1998	Post-Doctoral Rennert Fellow, המחלקה ללימודי א"י, אונ' בר-אילן
1996—1995	Research Fellow, Center for Jewish Studies, University of Pennsylvania
1995	מלגת פוסט-דוקטורט ע"ש גולדה מאיר, המכון למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית
1994	פרס ע"ש א"י כ"ץ לספרות עברית
1991—1990	Memorial Foundation for Jewish Culture, Doctoral Scholarship
1989—1988	National Foundation for Jewish Culture, Doctoral Dissertation Fellow
1988—1986	פרס ורבורג מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים
1988—1986	מענק מחקר מטעם קרן הזכרון למדעי היהדות (Memorial Foundation for Jewish Culture)
1986	פרס ע"ש ארתור מיילינג בספרות עברית
1986—1983	מלגת מחיה מטעם המכון למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים
1983	פרס ע"ש חיים רובין עבור הצטיינות בלימודי מ.א.
1982—1980	מלגה מטעם קרן לידי דיביס
1979	פרס ניסלוביץ עבור עבודת מחקר על קטעי גניזה
1980—1978	מלגת מחיה מטעם המכון למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים
1975—1974	מלגת מחקר, Lincoln Laboratory, Massachusetts Institute of Technology

9. שונות

משרות מחקר שיש להן נגיעה לעבודתי:

2013—2009	הקרן הלאומית למדע, האקדמיה הישראלית למדעים, מענק מחקר ל-4 שנים
2001—1999	מכון פרידברג לחקר קטעי גניזה, אוניברסיטת ניו-יורק - ההדרה וחקר של קטעי גניזה
1993—1992	המכון ללימודים מתקדמים, האוניברסיטה העברית בירושלים - עוזר מחקר בקבוצת
	מחקר בנושא 'תולדות ישראל בתקופת המשנה והתלמוד'
1990—1989	מכון שאול ליברמן, מכון שוקן, ירושלים - מגיה נוסחי התלמוד בכתב-יד
1982—1979	מפעל המדרש, האקדמיה הישראלית למדעים, ירושלים - חוקר קטעי גניזה

ב. רשימת פרסומים

א. עבודת הד"ר

1997 מדרש איכה רבתי: מבוא, ומהדורה ביקורתית לפרשה השלישית, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשנ"ז; כרך א (מבוא): 209 עמ' + xvi, כרך ב (מהדורה ביקורתית): 243 עמ' המנחה: פרופ' יונה פרנקל

ב. ספרים

ספרים שהתקבלו לפרסום

Text, Law and the Origins of Midrash: The Rise of Jewish Exegesis in Antiquity, Leiden: Brill (Supplements to the Journal for the Study of Judaism)

ג. מאמרים בכתבי עת מדעיים עם שיפוט

מאמרים שהופיעו

1988 'העבד, האיש והאדון: עיון בריטוריקה של פרק כד בבראשית', מחקרי ירושלים בספרות עברית, י-יא (תשמ"ז-תשמ"ח), עמ' 613-627

1992 "בירה" כמונח ארדיכלי בספרות חז"ל", תרביץ סא (תשנ"ב), עמ' 195-217

'On the "Duplicate Copy" of the Copper Scroll (3Q15)', *Revue de Qumran*

1993

16 (no. 61), 1993, pp. 69-76

'The Call of Abraham: A Midrash Revisited', *Prooftexts* 14 (1994), pp. 267-284

1994

1996 "לא היו ימים טובים לישראל כחמישה-עשר באב וכיום הכיפורים" - על המשנה האחרונה של מסכת תענית וגלגוליה', תעודה יא: מחקרים במדרשי האגדה, תל-אביב תשנ"ו, עמ' 147-178

'Midrashic Exegesis and its Precedents in the Dead Sea Scrolls', *Dead Sea Discoveries*

8, 2 (2001), pp. 149-168

2004 "סיים במה שפתח": על סיומה של מגילת ברית דמשק ומשמעו הספרותי, מגילות ב (תשס"ד), עמ' 57—68

2004 "כסירה" = כבשה: עיון במדרשים ובקטע גניזה, גנזי קדם א (תשס"ה), עמ' 163—170

'The Loss of Center: Changing Attitudes Towards the Temple in Aggadic Literature', *Harvard Theological Review* 99 (2006), pp. 17—35

'Scriptural Exegesis and the Pharisees in Josephus', *Journal of Jewish Studies* 58 (2007), pp. 19—32

2009 'דרש רבי פלוני': עיון חדש, דפים למחקר בספרות 16—17 (תשס"ט), עמ' 27—55

ד. מאמרים או פרקים בספרים מדעיים שאינם הליכי כינוסים

מאמרים (או פרקים) שהופיעו

- 2000 'Between Byzantium and Islam: The Transmission of a Jewish Book in the Byzantine and Early Islamic Periods,' in: *Transmitting Jewish Traditions: Orality, Textuality and Cultural Diffusion*, Yale University Press: New Haven and London 2000, pp. 74-106
- 2004 'אגדות החורבן: בין ארץ-ישראל לבבל', בתוך: מרכז ותפוצה: ארץ-ישראל והתפוצות בימי בית שני, המשנה והתלמוד, עורך: י' גפני, מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, ירושלים תשס"ד, עמ' 141--158
- 2005 "'והחי יתן אל לבו": על מנהגי הספד ותנחומים בבבל ובארץ-ישראל בתקופת התלמוד', מחקרים בתלמוד ובמדרש: ספר זיכרון לתרצה ליפשיץ, עורכים: מ' בר-אשר, י' לוינסון, ב' ליפשיץ, מוסד ביאליק, ירושלים תשס"ה, עמ' 385—410
- 2006 "The Tosefta", *The Cambridge History of Judaism, Volume 4: The Late Roman-Rabbinic Period*, ed., Steven T. Katz, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 316—335
- 'The Origins of Midrash in the Second Temple Period', *Current Trends in the Study of Midrash*, ed., C. Bakhos, Leiden: Brill, pp. 9—34
- 2007 'על "פתח" ועל הפתיחה - עיון חדש', הגיון ליונה: היבטים חדשים בחקר ספרות המדרש, האגדה והפיוט: קובץ מחקרים לכבודו של פרופסור יונה פרנקל במלאות לו שבעים וחמש שנים, עורכים: י' לוינסון, י' אלבוים, ג' חזן-רוקם, הוצאת מאגנס, ירושלים, עמ' 49—82

מאמרים (או פרקים) שהתקבלו לפרסום

- 'בין תנאים ואמוראים: לחקר התודעה ההרמנויטית של חז"ל', פריודיזציה של ספרות חז"ל: עיונים היסטוריים ורעיוניים, עורך: א' גושן-גוטשטיין, הוצאת מאגנס, ירושלים
- 'Legal Midrash Between Hillel and Rabbi Akiva: Did 70 CE Make a Difference?', *Was 70 CE a Watershed in Jewish History?*, eds., D. R. Schwartz, Z. Weiss (forthcoming)

ה. מאמרים בהליכי כינוסים מדעיים (Conference Proceedings)

א. פרסומים מדעיים אחרים

- 1976 P.D. Mandel, H.R. Fetterman, R.L. Aggarwal, 'High-Resolution Submillimeter-Wave Spectroscopy using Non-Collinear Difference-Frequency Mixing of CO₂ Laser Radiation', *Quarterly Technical Summary Report to the Air Force Systems Command*, Solid State Research Division, March 1976

ב. ערכים באנציקלופדיה או מילון מונחים

- 1997 *The Oxford Dictionary of the Jewish Religion*, eds. R.J.Z. Werblowsky, G. Wigoder, Oxford University Press, New York, London, 1997:

'Exodus Rabbah' (p. 246), 'Genesis Rabbah' (p. 268), 'Lamentations Rabbah' (pp. 409f.), 'Leviticus Rabbah' (p. 419), 'Midrash Rabbah' (p. 464), 'Petihah' (pp. 527f.)

ערכים שהתקבלו לפרסום

Encyclopedia of Jewish Folklore, ed. C. Bar-Itzhak, 'Av, Fifteenth of', 'Bar Kokhba, Shimeon', 'Cain and Abel', 'Psalms', 'Rabbinic Literature'

The Dictionary of Early Judaism, eds., J. H. Collins, D. C. Harlow, 'Hillel', 'Shammai'

פרסומים אחרים .ח.

עבודות אחרות הקשורות לתחומי העיסוק המדעי .ט.

הסיפור במדרש איכה: נוסח וסגנון, עבודת גמר בספרות עברית, האוניברסיטה העברית בירושלים, תשמ"ג, 349 עמ' (Hebrew) . המנחה: פרופ' יונה פרנקל

מאמרים ספרים ועבודות אחרות שהוגשו לפרסום .י.